

Štědré dotace mají školám pomoci zlepšit vnitřní prostředí

25.5.2023 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Žáci i učitelé v mnoha školách tráví dny v nezdravém vnitřním prostředí. I když se již některé školy pustily do jeho úpravy, obecně platí, že kvalita vnitřního prostředí ve školách je nesrovnatelně horší než například v moderních kancelářských budovách. Hlavním důvodem, proč školy v tomto ohledu pokulhávají, je nedostatek financí. V současné době mají ale školy a zřizovatelé jedinečnou možnost požádat o dotace. Celkem jde o bezmála 7,8 miliard korun. Problematika kvality vnitřního prostředí má ještě jednu rovinu, totiž připravovanou evropskou směrnici o energetické náročnosti budov (EPBD), která se bude vztahovat na všechny budovy, tedy i na školy. Pro ně může být směrnice impulsem k nastartování změn.

Aktuální jsou čtyři dotační výzvy, které vypsal Integrovaný regionální operační program (IROP) spadající pod ministerstvo pro místní rozvoj. V rámci 109. výzvy mohou žádat mateřské školy o dotace do poloviny května. Celková částka, která bude mezi zájemce rozdělena, přesahuje 768 milionů korun. Finance jsou určeny pro školky z méně rozvinutých regionů. Využít je lze jak na zvyšování kapacity v předškolních zařízeních, tak i na zlepšení vnitřního prostředí. Další výzva adresovaná mateřským školám, konkrétně jde o 20. výzvu, běží až do konce roku 2027. Pro školky z kategorie méně rozvinutých regionů bylo vyčleněno přes 841 milionů korun, pro žadatele z přechodových regionů pak více než 736 milionů korun. Také v rámci této výzvy jsou finanční prostředky zamýšleny na zvýšení kapacit zařízení a zlepšení vnitřního prostředí.

Základním školám je určena 37. výzva IROP, o níž mohou zájemci žádat až do konce roku 2027. Výzva se vztahuje nejen na stavby a stavební práce, ale i na nákup vybavení. Platí, že škola může v rámci této výzvy předložit i více projektů. Je určena na podporu projektů spadajících jak do kategorie méně rozvinutých regionů, tak do přechodových regionů. Pro žadatele z méně rozvinutých regionů je vyčleněno přes 1,9 miliardy korun a pro přechodové regiony více než 839 milionů korun. Střední školy mohou podávat žádosti o dotace v rámci 42. - 44. výzvy IROP do konce září 2025. Pro žadatele je připraveno přes 2,7 miliardy korun. Další investice mohou školy, jakožto veřejné budovy, čerpat na snížení energetické náročnosti prostřednictvím Operačního programu životní prostředí a na neformální vzdělávání pak i z Operačního programu spravedlivá transformace. Oba programy má v kompetenci ministerstvo životního prostředí.

Nekvalitní prostředí = horší soustředěnost i náchylnost k nemocem

Kvalita vnitřního prostředí, třebaže má zásadní význam, je často podceňovaným fenoménem. Přitom nekvalitní prostředí vede k tomu, že se děti i učitelé hůře soustředí, snižuje se jejich výkonnost, zhoršuje se kvalita spánku a jsou náchylnější k nemocem. Je pravdou, že řada škol prošla rekonstrukcí. Jenže jejich provozovatelé se mnohdy soustředili na energetické úspory a zateplení, které ale budovy téměř vzduchotěsně uzavřely. Školy kvůli tomu řeší potíže s vydýchaným vzduchem. Není to ale jediný problém. Nevhodné je také osvětlení a akustika a zajištěna není ani tepelná pohoda. Již v roce 2017 odstartovala Česká rada pro šetrné budovy (CZGBC) projekt Zdravá škola. Cílem projektu je upozornit na nevyhovující stav vnitřního prostředí a zároveň podpořit plošnou rekonstrukci škol s využitím stávajících dotací.

Vnitřní prostředí ve školách má ještě další rovinu a tou je připravovaná směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD). Její definitivní podoba by měla být známa do konce letošního roku.

Hlavním cílem směrnice je **dekarbonizace a bezemisní status všech budov v EU do roku 2050. To se týká i veřejných staveb, a tedy i škol.**

Podmínky vztahující se na veřejné budovy je nutné splnit dle návrhu směrnice dokonce ještě dříve, než je stanoveno u ostatních objektů. Všechny nové veřejné budovy musí být již od 1. ledna 2027 bezemisní. Směrnice se ale bude vztahovat i na stávající objekty. Ty bude nutné komplexně renovovat. Současné tempo renovací ale ani zdaleka nestačí. Dle odhadů se míra renovací v rámci EU do roku 2030 alespoň zdvojnásobí. Renovované budovy mají nejen menší spotřebu energie a šetří tedy náklady, ale mají i lepší kvalitu vnitřního prostředí. Směrnice EPBD tak v tomto ohledu může být pro školy velkou příležitostí k nastartování nutných změn.

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/stedre-dotace-maji-skolam-pomoci-zlepsit-vnitri-prostredi>